NTNU
Fakultet for medisin og helsevitenskap

Dato: 01.09.2020
Arkivsaksnr.: 2018/4770/LGR
Saksbehandler: Lars Trovatten Grønflaten

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
MH - Fakultetsstyret		

Etablering av bachelor i paramedisin

Forslag til vedtak:
Fakultetsstyret gir sin tilslutning til at MH-fakultetet kan sende søknad om etablering av bachelor i paramedisin til NTNUs styre.

Hensikt med saken:
Fakultetet har frist 15.09.20 med å sende inn forslag om etablering av nye studieprogram f.o.m. studieåret 2021/2022. Saken skal behandles av NTNUs styre 29.10.20. MH vil melde inn en ny treårig bachelor i paramedisin, med Institutt for helsevitenskap i Gjøvik (IHG) som vertsinstitutt.

IHG, i samarbeid med Sykehuset Innlandet, har arbeidet med planene om en bachelor i paramedisin i lang tid. Forslaget som nå foreligger, tilfredsstiller etter fakultetets syn alle krav i Studietilsynsforskriften og i NTNUs kravspesifikasjon for etablering av nye studieprogram. Fakultetsstyret bes om å gi sin tilslutning til MHs søknad om etablering av et slikt studietilbud.

Bakgrunn

Innledning
Samfunnets utvikling, med stadig mer komplekse helsetjenester, har ført til et behov for høyere kompetanse i de prehospitale tjenestene. Ny bachelor i paramedisin ved MH er utviklet for å møte dette behovet. Bachelor i paramedisin kvalifiserer hovedsakelig til arbeid i ambulanse-tjenesten og vil bidra til å styrke den faglige kompetansen med høy grad av vurderings- og handlingskompetanse i feltet.

Gjennom et kunnskapsbasert og fremtidsrettet studieprogram, vil vi utdanne klinisk dyktige paramedisinere med evne til innovativ og kritisk tilnærming til fagutøvelse og

tjenesteutvikling. Studieprogrammet skal kvalifisere til utøvelse av omsorgsfull og faglig forsvarlig prehospitalt arbeid for å ivareta menneskets behov for helsehjelp.

Utviklingen av paramedisin som utdanningsområde

De prehospitale helsetjenestene har gjennomgått store endringer både strukturelt og faglig. Kravene til effektivisering, kvalitet og pasientsikkerhet er økende. Sykehus- og legevaktstrukturer er under endring, og spesialfunksjoner sentraliseres samtidig som en rekke tjenester desentraliseres til kommunene. Denne utviklingen stiller krav om økt kompetanse innen prehospitale tjenester generelt, og geriatri, psykiatri og sammensatte lidelser spesielt. NTNU vil her ha mulighet til å utvikle seg til å ligge faglig i front for å kunne møte samfunnets endringer, behov og forventninger slik NTNUs utviklingsevne beskrives i strategien for 2020-2025.

Behovet for å styrke den ambulansefaglige utdanningen og kompetansen har blitt trukket frem i flere nasjonale politiske dokumenter. Dette gjelder blant annet NOU 1998:9 og St.meld. nr. 43 (1999-2000) Om akuttmedisinsk beredskap, samt utredning fra Helse og omsorgsdepartementet (2009), der det beskrives at prehospitale tjenester må styrkes. I St.meld. nr. 26 (2014-2015) Fremtidens primærhelsetjeneste, beskrives en kommunehelsetjeneste med nye brukergrupper med krevende og komplekse medisinske, psykiske og psykososiale behov. Ifølge Nasjonal traumeplan (2016) er ambulansearbeideres evne til å ta kritiske beslutninger i en stadig mer kompleks klinisk hverdag den største trusselen mot pasientsikkerheten utenfor sykehus.

Ambulanseopplæringen i Norge var tidligere regulert av NOU 1976:2. Det var et tre måneders kurs med tilhørende hospitering/opplæring på ambulansebil. Dette ble sett på som et solid fundament for tjenesten da det ble lansert på 1970-tallet. I 1996 vedtok man at ambulansefaget skulle legges under Lov om fagopplæring. Det ble innført en nasjonal kompetansegivende fagutdanning, og det første fagbrevet i ambulansefag ble utstedt i 1999. Det ble da etablert en ordning som innebar at de som arbeidet i faget kunne melde seg opp som praksiskandidater. Dette førte til at relativt mange som sto i yrket skaffet seg fagbrev og således hevet kompetansen i faget.

NOU 1998:9 påpekte at ambulansetjenesten var det svakeste ledd i helsetjenestens behandlingskjede. De regionale helseforetakene etablerte en arbeidsgruppe som ga sitt opphav til *nasjonal paramedic-utdanning* på 60 studiepoeng. Dette var et grep for å møte de stadig økende kravene til kompetanse utover den nyetablerte fagarbeiderutdanningen. Høgskolen i Lillehammer (HIL) startet opp det første kullet i januar 2003, og nåværende NTNU Institutt for helsevitenskap Gjøvik (IHG) bidro med fagkompetanse. IHG tok etter hvert over utdanningen som fortsatt kjøres ved NTNU. De tidligere høgskolene i Innlandet har utdannet om lag 800 paramedics på dette nivået.

I 2012 ble det løftet frem et behov for ytterligere økt kompetanse innen paramedisinfaget. I 2014 beskrev en utredningsgruppe behovet for å tilrettelegge for en utdanning på bachelornivå. Dette var begrunnet i et stort behov for mer kompleks og kunnskapsbasert kompetanse. I 2017 var NTNU representert i en arbeidsgruppe som på oppdrag av Helsedirektoratet utarbeidet en nasjonal fagplan for paramedisin. Arbeidet ble initiert av Stiftelsen Norsk Luftambulanse i samarbeid med representanter fra landets høgskoler og universiteter. Bachelor i paramedisin ble deretter inkludert i arbeidet med nasjonale retningslinjer for samtlige grunnutdanninger innen helse- og sosialfag (RETHOS). NTNU

deltok i dette arbeidet, som endte med at Forskrift om nasjonal retningslinje for paramedisin ble vedtatt 04.02.20.

Det er etablert bachelorprogram i paramedisin ved flere universiteter i Norge i dag[1], men ingen i regionene der NTNU har sine campuser. Vi ser et tydelig behov for å utvikle kunnskap, kompetanse og løsninger som vil bidra til god helse i et regionalt perspektiv i henhold til MHs strategi. Søkningen til bachelorprogrammene i paramedisin i Norge har vært svært stor, og tall fra Samordna opptak for 2020 viser at det totalt er 1918 søkere med paramedisin som førstevalg på til sammen 130 studieplasser. Dette har medført at antall søkere per studieplass i paramedisin er blant de høyeste for alle universitets- og høgskolestudier i Norge (20,9-10,6 førsteprioritets-søkere per studieplass i 2020).

Fagmiljø tilknyttet studietilbudet

Fagmiljøet tilknyttet bachelor i paramedisin vil bestå av 6,8 årsverk i hovedstilling ved NTNU. Disse årsverkene vil dekkes av 15 personer fra eksisterende fagmiljø og seks som vil rekrutteres ved oppstart av studietilbudet. Nasjonalt er det forholdsvis få paramedisinere med bachelor- og masterutdanning, eller som har doktorgrad/førstekompetanse. 38,2 % av de 6,8 årsverkene tilknyttet paramedisinutdanningen ved IHG har førstekompetanse.

Oppbygning av studieprogrammet

Studieprogrammet er regulert av Forskrift om nasjonal retningslinje for bachelorutdanning i paramedisin. Det vil bestå av en kombinasjon av allerede eksisterende emner ved NTNU og nye emner. Studiets oppbygning er vist i tabellen under. Emner som er markert med rød skrift finnes allerede. Det vil altså være nødvendig å utvikle sju nye emner.

Emnetittel	**Studiepoeng per semester**					
	S1	S2	S3	S4	S5	S6
PAG1000 Introduksjon til paramedisin	7,5					
PAG1001 Anatomi, fysiologi og farmakologi	15					
EXPH0400 Examen Philosophicum for medisin og helsefag	7,5					
PAG1002 Helserett, kommunikasjon og etikk		15				
PAG1003 Sykdomslære		15				
PAG2200 Akuttmedisin			15			
PAG2201 Profesjonsutøvelse i paramedisin 1 - praksisstudier			15			
PAG2202 Traumatologi				7,5		
PAG2203 Prehospitalt psykisk helsearbeid 1				7,5		

[1] OsloMet, Høgskolen i Østfold, Universitetet i Stavanger, Nord universitet, UiT Norges arktiske universitet

PAG2204 Psykisk helsearbeid, rus og psykiatri - praksisstudier				7,5		
PAG2205 Prehospitalt psykisk helsearbeid 2				7,5		
PAG2301 Operativt ambulansearbeid					7,5	
PAG2302 Komplekse beslutningsprosesser i paramedisin					15	
MH2000 Teknologiforståelse					7,5	
PAG2303 Profesjonsutøvelse i paramedisin 2 - praksisstudier						15
PAG2900 Bacheloroppgave						15
Sum antall studiepoeng per semester:	*30*	*30*	*30*	*30*	*30*	*30*

Økonomi

Studieprogrammet gir inntekter som følge av studiepoeng- og kandidatproduksjon. Det vil arbeides for å sikre basisfinansiering av studieplassene. Siden inntektene fra studiepoeng- og kandidatproduksjon kommer to år på etterskudd, vil det være oppstartskostnader knyttet til studieprogrammet.

Årlige kostnader er stipulert til ca. 6,5 millioner kroner. Av dette utgjør lønnskostnader (til 5,5 årsverk) 5,5 millioner kroner. Instituttet omdisponerer 3,5 årsverk til utdanningen. Dette er stillinger som tidligere har vært knyttet til master- og EVU-program som nå er avviklet. Det har vært begrensede inntekter fra denne aktiviteten. Programmet vil dermed kreve en ressurstilførsel tilsvarende to stillinger, til en stipulert kostnad på 2,05 millioner kroner pr år.

Årlige inntekter, uten basisfinansiering, stipuleres til 3,4 millioner kroner. Årlige inntekter med full basisfinansiering (25 plasser) stipuleres til 8,15 millioner kroner.

Med basisfinansiering vil studiet dermed gi årlig nettoinntekt på omtrent 1,5 millioner kroner. Uten basisfinansiering vil studiet gi en årlig nettokostnad på ca. 3,1 millioner kroner. Denne kostnaden dekkes av instituttet.

I perioden frem til full drift vil det være en oppstartskostnad. Det foreslås at fakultetet dekker deler av denne gjennom bruk av egne strategiske midler. Konkret betyr dette at fakultetet dekker kostnader til de to nye stillingene som kreves ut 2024, evt. tidligere dersom studieprogrammet får basisfinansiering.